

Цзя Юннін,

магістр філології, старший викладач Інституту іноземних мов Сіаньського нафтового університету; Сіань, Китай;
e-mail: jiaun1@sohu.com; тел.: +86-29-85303280; моб.: +86-138-91860588

ИНТЕРФЕРЕНТНИ ПИМИЛКИ КИТАЙСЬКИХ СТУДЕНТИВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ РОСІЙСЬКИХ ПРИМЕННИКІВ І СПОЛУЧНИКІВ

Анотація. У статті проаналізовано причини інтерферентних помилок у вживанні китайськими студентами російських применників і сполучників. Типові помилки китайських студентів у вживанні російських применників і сполучників зумовлені інтерферентним впливом на російську мову рідної китайської мови. Типовою помилкою при вживанні російських применників є їх використання в ролі самостійних слів без урахування формальної та семантичної пов'язаності з іменниками у синтаксемах. Типові помилки вживання російських сполучників спостерігаються передусім у групі підрядних сполучників. Ми вважаємо, що основні причини виникнення труднощів у використанні російських підрядних союзів полягають у тому, що китайським студентам складно: 1) усвідомити функціональні відмінності російських сполучників і применників; 2) засвоїти формальну автономність російського сполучника; 3) виявити роль сполучника як засобу зв'язку частин складного речення; 4) відрізнити складені сполучники від вільних поєднань слів, що входять до них. При навчанні китайців російській мові необхідно враховувати ці особливості. Тільки спеціальні вправи для зняття труднощів можуть допомогти успішному подоланню інтерферентних помилок у вживанні російських применників і сполучників.

Ключові слова: синтаксис, применник, сполучник, китайсько-російська мовна інтерференція, помилка, вивчення російської мови як іноземної.

Yongning JIA,

Master of Philology, senior lecturer at the Institute of Foreign Languages of Xi'an Petroleum University; Xi'an, China;
e-mail: jiaun1@sohu.com; tel.: +86 29 85303280; mob.: +86 138 91860588

INTERFERENTIAL ERRORS BY CHINESE STUDENTS DURING USE OF RUSSIAN PREPOSITIONS AND CONJUNCTIONS

Summary. The article analyzes the causes of interferential errors in the use of Russian prepositions and conjunctions by Chinese students. The typical errors of Chinese students in the use of Russian prepositions and conjunctions are caused by interferential influence of native Chinese on Russian. The typical mistake in the use of Russian prepositions is to use them as separate words without taking into account the formal and semantic relatedness with nouns in syntaxemes. The typical errors of using Russian conjunctions occur primarily in the group of subordinating conjunctions. We believe that the main causes of the difficulties in the use of Russian subordinating conjunctions lie in the fact that it's difficult for Chinese students: 1) to understand the functional differences of Russian conjunctions and prepositions; 2) to learn the formal autonomy of Russian conjunctions; 3) to identify the role of the conjunctions as communication means of parts of a complex sentence; 4) to distinguish between the complex conjunctions and free combinations of words included therein. We must consider these features in teaching Russian to Chinese. Special exercises for relieving these difficulties can help successfully overcome interferential errors in use of Russian prepositions and conjunctions.

Key words: syntax, prepositions, conjunctions, the Sino-Russian language interference, error, learning of Russian as a foreign language.

Статтю отримано 26.01.2014 р.

УДК 811.161.2'367.635:37.02

МАРУСИНЕЦЬ Маріанна Михайлівна,

молодший науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;
Київ, Україна;
e-mail: marusynetsm@ukr.net; тел.: 095-5772517

МОДАЛЬНІ ЧАСТКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ДІАГНОСТИЧНИЙ І ДИДАКТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

Анотація. Стаття присвячена опрацюванню критеріїв виокремлення модальних часток української мови. Визначено природу, обсяг і структуру лінгвістичної категорії модальності. Модальність потрактовано як гетерогенну когнітивно-прагматичну категорію, що репрезентується різнорівневими засобами та проявляється як спосіб ментально-чуттєвого відображення дійсності і як взаємодія різних складових комунікативної ситуації (мовця, слухача, змісту висловлення, дійсності). Модальні частки української мови розглянуто як окрему частину мови, відмінну від інших невідмінюваних частин мови, що надає окремим словам, словосполученням, реченням додаткових смислових та емоційних відтінків. Основними спільними критеріями виокремлення модальних часток є їх нездатність самостійно функціонувати як речення та змінювати умови істинності речення. Елімінація модальних часток з речення не робить його граматично неправильним. Решта традиційних критеріїв є проблематичними, оскільки вони також стосуються інших часток та службових слів.

Ключові слова: модальність, модальні частки, діагностичний контекст, дидактичний контекст, критерії виокремлення, категорійний статус.

Постановка проблеми. Незважаючи на комунікативну значимість модальних часток, їх докладне дослідження почалося порівняно нещодавно. Пізній інтерес до модальних часток значною мірою пов'язаний із особливостями їхньої семантики — поліфункціональністю та наявністю особливого лек-

сичного значення, яке повною мірою реалізується лише у контексті. Дотепер відсутня єдина точка зору на категорійний статус та межі цього класу слів, не встановлено статус окремих лексем, відсутні чіткі критерії їх виокремлення. Насправді, частки важко виокремити з усієї службової лексики через те, що їхні значення можуть перетинатися зі значеннями прислівників, сполучників, вигуків і модальних слів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Кількість досліджень, присвячених часткам української мови, невелика. Виходять окремі праці та статті, присвячені дослідженню їх категорійного статусу [4; 5], семантико-функціональної специфіки [3; 8; 12], синтаксичних особливостей [2].

В українському мовознавстві частки розглядаються як окрема частина мови, не пов'язана з прийменниками, сполучниками та прислівниками. Незважаючи на розмаїття точок зору на ознаки часток, вчені відзначають, що переважна більшість часток у своєму значенні містить модальні відтінки й тяжіє до категорії модальних слів [4; 5]. «Часткою називається службова частина мови, що надає окремим словам, словосполученням, реченням додаткових смислових та емоційних відтінків у значенні або використовується для творення деяких граматичних форм та нових слів. <...> Від інших службових частин мови частки відрізняються тим, що не є засобом синтаксичного зв'язку. Основне призначення їх полягає у видозміні значень окремих слів, цілих речень [7, с. 245].

Автори академічного видання «Сучасна українська літературна мова: Морфологія» тлумачать частки як «неповнозначні незмінні слова, що виконують модальну роль у складі слова або речення», відрізняють з-поміж інших фразових (питальних, оклично-підсилювальних, стверджувальних, заперечних тощо) власне-модальні, «що вносять у висловлення певний емоційно-оціночний момент, найчастіше сумнів щодо вірогідності повідомлюваного (1) або, навпаки, тверду впевненість у важливості чи винятковості повідомлюваного (2)»: 1) *мов, мовляв, мабуть, ледве чи, наче, ніби, мовби, навряд, навряд чи*; 2) *ба, ой, ну (ну й)* [9, с. 502–510].

Модальність належить до основних мовних категорій, що реалізують комунікативний потенціал речення та слугують засобом зв'язку речення з екстралінгвістичною дійсністю. Ґрунтовні дослідження категорії модальності репрезентовано працями В. В. Виноградова, Н. Ю. Шведової, Г. О. Золотової, В. Г. Гака, Ш. Баллі, В. Г. Адмоні, О. В. Бондарка, В. О. Плунгяна, Г. Вайдта, О. С. Мельничука, І. Р. Вихованця, А. П. Загнітка, В. М. Бріцина, В. В. Мозгунова та ін. Однак, незважаючи на давню традицію вивчення модальності, досі не запропоновано єдиного витлумачення обсягу цієї мовної категорії. Доволі проблемною, як засвідчують виконані дослідження, є диференціація модальних значень.

Підсумовуючи потрактування модальності з позицій сучасної граматичної типології, Л. А. Бірюлін та О. Є. Корді виділяють шість типів модальних значень, об'єднаних ознакою «точка зору мовця», яка включається у будь-яке витлумачення модальності [10, с. 67–68]:

- 1) Оцінка мовцем змісту висловлення з точки зору реальності / ірреальності.
- 2) Оцінка ситуації, про яку йде мова у висловленні, з точки зору її можливості, необхідності або бажаності.
- 3) Оцінка мовцем міри його впевненості у достовірності висловленого.
- 4) Цільова установка мовця або комунікативна функція висловлення. За цією ознакою усі речення поділяються на розповідні, питальні, спонукальні, оптативні (виражають бажання).
- 5) Значення ствердження / заперечення.
- 6) Емоційна та якісна оцінка змісту висловлення, яка виражається лексично (словами зі значенням «погано» або «добре», просодично, а також за допомогою вигуків).

Аналогічні погляди домінують у синтаксисі української мови, про що свідчить інтерпретація модальності, представлена в енциклопедії «Українська мова»: «модальність (... від лат. *modus* — спосіб, міра) — це функціонально-семантична категорія, яка виражає відношення змісту висловлення до дійсності або суб'єктивну оцінку висловлюваного» [11, с. 367].

Усі вищезгадані варіанти традиційної концепції модальності містять чимало суперечностей. Визначення модальності як відношення змісту висловлення до дійсності з точки зору мовця дозволяє включити в її обсяг будь-яке вираження думки чи почуття та майже необмежену кількість різноманітних значень, що виражаються усіма мовними засобами. Окрім того, недостатньо вмотивованим є положення про те, що заперечення відноситься до кола модальних значень. Заперечення поєднується з різноманітними мовними одиницями, у тому числі з модальними. Наприклад, значення можливості та дозволу є модальними, а заперечення можливості — це неможливість, заперечення дозволу — заборона. Як стверджувальним, так і заперечним реченням можуть бути властиві однакові модальні типи, наприклад: модальність припущення (*Можливо, вона прийде. Можливо, вона не прийде.*), гіпотетична модальність (*Вона би прийшла. Вона би не прийшла.*). Окрім того, модальність — егоцентрична категорія. Саме на основі цього зі сфери модальності слід виключити заперечення, яке не відноситься до егоцентричних категорій.

Услід за Г. О. Золотовою, ми виключаємо з кола модальних значень типи речень за метою висловлювання, оскільки «комунікативна спрямованість висловлення не збігається з модальним відношенням до дійсності, що виражається у цьому висловленні» [6, с. 145].

У контексті нашого дослідження поділяємо позиції В. М. Бріцина й В. В. Мозгунова і визначаємо модальність речення як *гетерогенну когнітивно-прагматичну категорію, що репрезентується різноманітними засобами та проявляється у наступних аспектах: як спосіб ментально-чуттєвого відображення дійсності та як взаємодія різних складових комунікативної ситуації (мовця, слухача, змісту висловлення, дійсності).*

До кола модальних значень зараховуємо наступні:

1. Значення реальності, ірреальності, проблематичності, вірогідності, можливості, впевненості, сумніву, що відображають ступінь впевненості мовця у достовірності повідомлюваної інформації.

2. Значення необхідності, повинності, дозволу, зобов'язання, бажаності, волевиявлення, вміння.

Усі ці відношення встановлюються з точки зору мовця, що дає підстави говорити про суб'єктивний характер модальності речення.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у виокремленні контекстів, у яких вживаються модальні частки української мови.

Виклад основного матеріалу. На основі аналізу праць вітчизняних та зарубіжних вчених і власного матеріалу дослідження подаємо огляд критеріїв виокремлення модальних часток.

1. Частки не відмінюються [13; 14; 15]. Цей критерій не може бути застосований до усіх часток української мови. Наприклад, відмінюють частки, що походять від займенників: *він* (*А хто його знає!*), *ти* (*Справжній тобі актор!*). Окрім того, категорію відмінка мають частки *мені* та *собі*: *Піди собі відпочинь. Зараз мені забирай своє манаття!*

2. Частки мають омоніми в інших лексичних категоріях [13; 14; 15]. В українській мові за походженням одні частки є первісними, інші утворилися від різних частин мови: від дієслів: *давай, би, було, хоч*; від прислівників: *вже, лише, там, просто*; від займенників: *воно, все, собі, то*; від сполучників: *чи, та, і, а..* Також треба враховувати, що усі вторинні частки зберігають семантику твірного слова, тому наявні різноманітні переплетення в них значень твірного і похідного елементів, пор.: *Гнуться мало не до землі струнки білі берези* (*мало не* = частка + прислівник); *Зараз мені забирай своє манаття!* (*мені* = частка + займенник); *Ну й маєш увесь результат* (*ну й* = частка + сполучник).

Для розрізнення часток та повнозначних частин мови використовується заміна слова, що аналізується, його синонімом, який би чітко вказував на те, яка це частина мови; слово, що аналізується, також можна замінити словосполученням, яке означає, що дане слово є членом речення (оскільки частка не може бути членом речення). Наприклад, у реченні *А як ви це робите?* прислівник *як* можна замінити словосполученням *яким чином*. У прикладі *Як нема? Хіба хто вкрав?* така заміна неможлива; отже, слово *як* є часткою, що характеризує інтенсивність дії.

3. У більшості випадків частки ненаголошені [13; 14; 15]. Більшість часток української мови не мають наголосу, при вимові вони зливаються з наступними чи попередніми словами. Це відрізняє частки від омонімічних вигуків, які завжди наголошені та відокремлюються комою або знаком оклику. Наприклад, порівняймо *А йди-но сюди!* (*А* є часткою) *А, і ви тут!* (*А* є вигуком).

Проте ненаголошеність не може бути критерієм виокремлення модальних часток української мови, оскільки, як видно з наступних прикладів, та сама частка може бути як наголошеною (*Що, твоє сумління чисте? Що ти, що ти, що ти?*), так і ненаголошеною (*Що за покоління росте?*).

4. Частки відрізняються специфічною неперекладністю: кожна частка перекладається на іншу мову не одним і тим самим еквівалентом, а різноманітними способами, залежно від структурного типу речення, його лексичного наповнення, інтонації та екстралінгвістичних факторів. Наприклад, *Хто його знає!* (*його* — частка) не перекладається на німецьку мову часткою, а виразом зі схожим значенням: *Da steckt ja keiner drin!* (дослівно: *у середину не заглянеш*). Угорською це можна перекласти як *Isten tudja!* (дослівно: *Бог знає*), тобто знову не за допомогою частки.

5. Частки не вживаються на першому місці у реченні [13; 14; 15]. Цей критерій є також проблематичним. В українській мові багато часток може вживатися на початку речення, наприклад: *Так доведи це!*

6. Частки мають фіксовану позицію в реченні (можуть стояти лише після рематичного елементу) [13; 14; 15]. В українській мові частки бувають препозитивними (*он, невже, хай, ну, не, ні, дай*), постпозитивними (*же, ж, бо, но*), а також можуть мати різні позиції в реченні (*би, все-таки*).

В українській мові виділяємо наступні модальні частки: *а, або, адже, аж, але, амінь, ані, ану, атож, ач, ачей, ба, бач, би, б, бігма, бо, бодай, було, буцім, виключно, він, властиво, воно, впрост, все, все-таки, всього, всього-навсього, га, гаразд, ге, геть, да, дай, де, дедалі, десь, добре, доперва, еге, єдино, ж, же, за, завгодно, заледве, звичайно, знай, зрозуміло, і, ич, іч, коли, краще, куди, ледве, лише, лишень, ліпше, мов, мовби, на, навіть, навпаки, най, натурально, -но, ну, о, ож, ой, он, онде, ось, осьде, от, отже, ото, отож, оце, пак, попросту, прецінь, просто, прямо, рівно, розумітися, саме, се, собі, справді, ся, так, таки, так-таки, там, теж, ти, тільки, то, тобто, тож, то-то, тут, уже, факт, хіба, хоча, хоч, це, цебто, ци, чей, чи, це, що, щоб, щойно, що-раз, як, якби, який, як-от, якраз.*

Висновки. Модальні частки широко представлені в українській мові та відрізняються від інших часток та службових частин мови такими ознаками: 1) модальні частки не можуть слугувати засобом синтаксичного зв'язку; 2) модальні частки не змінюють умов істинності речення; видалення модальних часток з речення не робить його граматично неправильним, змінюється лише ілюктивна сила висловлення. Решта традиційних критеріїв є проблематичними, оскільки вони стосуються й інших часток та службових слів.

Література

1. Бріцин В. М. Когнітивні аспекти теорії модальності / В. М. Бріцин, В. В. Мозгунов // Мовознавство. — 2013. — № 2—3. — С. 128—148.

2. *Вихованець І. Р.* Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. — К.: Пульсари, 2004. — 398 с.
3. *Давиденко М. О.* Частки української мови з погляду їх складу, функції та семантики: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.02 / М. О. Давиденко; Одес. пед. ін-т ім. К. Д. Ушинського. — О., 1993. — 162 с.
4. *Загнітко А. П.* Словник часток: матеріали і статті / А. Загнітко, А. Каратаєва; Донец. нац. ун-т. — Донецьк: ДонНУ, 2012. — 381 с.
5. *Загнітко А. П.* Частки в системі службових частин мови: типологічний і лексикографічний вияви / А. П. Загнітко // *Лінгвістичні студії: зб. наук. пр.* — 2011. — Вип. 22. — С. 104–115.
6. *Золотова Г. А.* Очерк функционального синтаксиса русского языка / Г. А. Золотова. — М.: КомКнига, 2005. — 352 с.
7. *Олійник О. Б.* Граматика української мови: навч. посіб. / О. Б. Олійник, В. Д. Шинкарук, Г. М. Гребницький. — К.: Кондор, 2007. — 544 с.
8. *Педченко С. О.* Семантика і функціонування модальних часток у сучасній українській літературній мові: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / С. О. Педченко; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Х., 2010. — 20 с.
9. *Сучасна українська літературна мова: Морфологія* / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. — К.: Наук. думка, 1969. — 583 с.
10. *Теория функциональной грамматики: Темпоральность. Модальность* / [отв. ред. А. В. Бондарко]. — Л.: Наука, 1990. — 263 с.
11. *Українська мова: енциклопедія* / ред. кол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко [та ін.]. — 3-тє вид., зі змінами і допов. — К.: Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2007. — 856 с.
12. *Чолкан В. А.* Речення з суб'єктивно-модальними формами в сучасній українській мові: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / В. А. Чолкан; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. — Чернівці, 2001. — 198 с.
13. *Bross F.* German modal particles and the common ground [Електронний ресурс] / F. Bross // *Helikon. Multidisciplinary Online Journal.* — 2012. — Vol. 2. — P. 182–209. — Режим доступу: helikon-online.de/2012/Bross_Particles.pdf.
14. *Helbig G.* Lexikon deutscher Partikeln / G. Helbig. — Leipzig: Enzyklopädie, 1988. — 258 S.
15. *König E.* A relevance-theoretic approach to the analysis of modal particles in German / E. König, S. Requard // *Multilingua. Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication.* — 1991. — Vol. 10 (1–2). — P. 63–78.

References

1. *Bricyn V. M.* Kognityvni aspekty teorii modal'nosti / V. M. Bricyn, V. V. Mozgunov // *Movoznavstvo.* — 2013. — № 2–3. — S. 128–148.
2. *Vyhovaneč' I. R.* Teoretychna morfologija Ukraïns'koï movy / I. R. Vyhovaneč', K. G. Gorodens'ka. — K.: Pul'sary, 2004. — 398 s.
3. *Davydenko M. O.* Chastky Ukraïns'koï movy z pogljadu ih skladu, funkciï ta semantyky: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.02 / M. O. Davidenko; Odes. ped. in-t im. K. D. Ushyn's'kogo. — O., 1993. — 162 s.
4. *Zagnitko A. P.* Slovník chastok: materialy i stat'ii / A. Zagnitko, A. Karatajeva; Donec. nac. un-t. — Donec'k: DonNU, 2012. — 381 s.
5. *Zagnitko A. P.* Chastky v systemi sluzhbovyh chastyh movy: typologijnyj i leksykografichnyj vyjavny / A. P. Zagnitko // *Lingvistychni studii: zb. nauk. pr.* — 2011. — Vyp. 22. — S. 104–115.
6. *Zolotova G. A.* Oчерк функционального синтаксиса русского языка / G. A. Zolotova. — M.: KomKniga, 2005. — 352 s.
7. *Olijnyk O. B.* Gramatyka Ukraïns'koï movy: navch. posib. / O. B. Olijnyk, V. D. Shynkaruk, G. M. Grebnyč'kyj. — K.: Kondor, 2007. — 544 s.
8. *Pedchenko S. O.* Semantyka i funkcionuvannja modal'nyh chastok u suchasnij Ukraïns'kij literaturnij movi: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01 / S. O. Pedchenko; Khark. nac. un-t im. V. N. Karazina. — Kh., 2010. — 20 s.
9. *Suchasna Ukraïns'ka literaturna mova: Morfologija* / [za zag. red. I. K. Bilodida]. — K.: Nauk. dumka, 1969. — 583 s.
10. *Teorija funkcional'noj grammatiki: Temporal'nost'. Modal'nost'* / [otv. red. A. V. Bondarko]. — L.: Nauka, 1990. — 263 s.
11. *Ukraïns'ka mova: encyklopedija* / red. kol.: V. M. Rusaniv's'kyj, O. O. Taranenko [ta in.]. — 3 vyd., zi zminamy i dopov. — K.: Ukr. encykl. im. M. P. Bazhana, 2007. — 856 s.
12. *Cholkan V. A.* Rechennia z sub'jektyvno-modal'nymy formamy v suchasnij Ukraïns'kij movi: dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01 / V. A. Cholkan; Cherniv. nac. un-t im. Jurija Fed'kovyča. — Chernivci, 2001. — 198 s.
13. *Bross F.* German modal particles and the common ground [Elektronnyj resurs] / F. Bross // *Helikon. Multidisciplinary Online Journal.* — 2012. — Vol. 2. — P. 182–209. — Rezhym dostupu: helikon-online.de/2012/Bross_Particles.pdf.
14. *Helbig G.* Lexikon deutscher Partikeln / G. Helbig. — Leipzig: Enzyklopädie, 1988. — 258 S.
15. *König E.* A relevance-theoretic approach to the analysis of modal particles in German / E. König, S. Requard // *Multilingua. Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication.* — 1991. — Vol. 10 (1–2). — P. 63–78.

МАРУСИНЕЦ Марианна Михайловна,

младший научный сотрудник Института педагогического образования и образования взрослых НАПН Украины;
Киев, Украина;
e-mail: marusynetsm@ukr.net; тел.: 095-5772517

МОДАЛЬНЫЕ ЧАСТИЦЫ В УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ: ДИАГНОСТИЧЕСКИЙ И ДИДАКТИЧЕСКИЙ КОНТЕКСТ

Аннотация. Статья посвящена исследованию критериев выделения модальных частиц украинского языка. Определены природа, объём и структура лингвистической категории модальности. Модальность представлена как гетерогенная когнитивно-прагматическая категория, которая выражается равноуровневыми средствами и проявляется как способ ментально-чувственного отражения действительности и как взаимодействие различных составляющих коммуникативной ситуации (говорящего, слушателя, смысла высказывания, действительности). Модальные частицы украинского языка рассмотрены в статье как отдельная часть речи, отличная от других несключаемых частей речи, слова которой придают отдельным словам, словосочетаниям, предложениям дополнительные смысловые и эмоциональные оттенки. Основными общими критериями выделения модальных частиц является их способность самостоятельно функционировать как предложения и изменять условия истинности предложения. Элиминация модальных частиц из предложения не делает его грамматически неправильным. Другие традиционные критерии являются проблематичными, поскольку они также касаются иных частиц и других служебных слов.

Ключевые слова: модальность, модальные частицы, диагностический контекст, дидактический контекст, критерии выделения, категориальный статус.

Marianna M. MARUSYNETS,

Junior Research Fellow of the Institute of Teacher Education and Adult Education of NAPS of Ukraine;
Kiev, Ukraine;
e-mail: marusynetsm@ukr.net; tel.: +38 095 5772517

MODAL PARTICLES IN UKRAINIAN: DIAGNOSTIC AND DIDACTIC CONTEXT

Summary. The article investigates the criteria for identifying of modal particles in Ukrainian. The author defines the nature and the structure of modality as linguistic category. It is interpreted as a heterogeneous category which has cognitive and pragmatic characteristics and represents at various language levels; it expresses a way of mental and perceptual reflection of reality and results from the interaction of various constituents of a speech event (speaker, hearer, utterance content, objective reality). Ukrainian modal particles are regarded as a part of speech, which differs from other functional parts of speech; it adds various senses and emotive connotations to words, phrases and sentences. The main common identification criteria for modal particles are their inability to function as sentences and to change the true conditions of a sentence. The elimination of a modal particle from a sentence does not make it grammatically incorrect. The other traditional identification criteria are regarded as problematic since they apply to other classes of particles and functional parts of speech.

Key words: modality, modal particles, diagnostic context, didactic context, identification criteria, categorical status.

Статтю отримано 28.09.2014 р.